OOSTERLICHT college

Toetsbeleid m.i.v. schooljaar 2025-2026

Akkoord SL: 17-06-25
Instemming MR: 26-06-25

Dit toetsbeleid is een weergave van de zienswijze en algemene afspraken waarop wij het inrichten van de toetsing binnen onze school baseren. Dit beleid is vastgesteld na overleg met diverse betrokkenen binnen de school.

Specifieke afspraken over onder andere kwantiteit, kwaliteit en afname zijn te vinden in het subdocument 'Afspraken en procedure toetsing'. Deze afspraken worden elk jaar geëvalueerd en herzien in overleg met de schoolleiding en examencommissie.

Wanneer in dit stuk van toets of toetsing wordt gesproken, gaat het om alle vormen van meetmomenten die bijdragen aan het proces om te komen tot determinerende, selecterende of certificerende beslissingen. Formatieve toetsmomenten spelen hier alleen een informerende rol in.

Visie
Hieronder worden de uitgangspunten beschreven waarop we onze toetsing vormgeven en ijken.

- Leerlingen leren bij ons de kennis en kunde om zelfstandig en op een bij hun passende manier bij te dragen aan het vormen van de (toekomstige) maatschappij.
- We geloven dat elke leerling iets te brengen heeft en meerdere talenten kan ontwikkelen.
- Verschillende vormen van kennis en vaardigheden, toegepast – theoretisch-academisch, zijn van waarde voor alle leerlingen. De verhoudingen waarin ze deze aangeboden krijgen en de leerdoelen hiervoor verschillen door de opeenvolgende leerjaren en verschillende leerroutes.
- We laten de leerdoelen aansluiten bij de huidige kennis en vaardigheden van leerlingen en richten deze op wat ze nodig hebben in het vervolgonderwijs en hun toekomstige bijdrage in de maatschappij.
- Ons onderwijs biedt leerlingen de benodigde kennis aan en laat ze eerst oefenen met vaardigheden binnen de veilige kaders van de mini-samenleving die onze school is, alvorens we ze vragen de beheersing hiervan zelfstandig aan te tonen door middel van toetsing.
- We richten de leeractiviteiten en instructie in de lessen zo in dat een leerling die hieraan actief deelneemt (leren), voorbereid wordt op het kunnen aantonen van de zelfstandige beheersing van de kennis of vaardigheden die worden getoetst (presteren).
- We maken onderscheid tussen het leren en presteren van leerlingen. Het leren gebeurt door instructie, oefenen en gespreide herhaling van inhoud. Dit gebeurt in de lessen, bij het maken van oefen- en huiswerk en zelfstandig studeren. Deze activiteiten dienen als oefenruimte voorafgaand aan het podiummoment van presteren waar de leerling zelfstandige beheersing aantoont. Dit toetsbeleid heeft betrekking op de momenten van presteren.
- We weten dat de ontwikkeling van leerlingen in verschillende tempo's en via verschillende routes kan lopen. We stimuleren daarom ambities en bieden kansen.

Waarom toetsen we?
We toetsen om te meten in welke mate de leerling kennis en vaardigheden zelfstandig beheerst om mee (verder) te bouwen op een bij hen passende wijze en plek in school, vervolgonderwijs en de samenleving. We gebruiken de uitkomsten van toetsen om besluiten te nemen over vervolgniveau of leerroutes.

Algemene afspraken omtrent toetsing

- We gebruiken toetsing ten behoeve van het nemen van determinerende, selecterende en certificerende beslissingen om te bepalen in hoeverre de leerling de lesstof beheerst om verder te kunnen op een passend niveau. De normbepaling voor de determinatie en/of selectie staat beschreven in Puntsgewijs.
- Alle toetsing die meegewogen wordt bij determinerende, selecterende of certificerende beslissingen, is opgenomen in het programma van toetsing onderbouw (PTO) of programma van toetsing en afsluiting (PTA). Het PTO en PTA wordt vóór 1 oktober van het lopende schooljaar gepubliceerd. Leerlingen worden schriftelijk geïnformeerd wanneer hier, lopende het schooljaar, wijzigingen in (moeten) worden aangebracht.
- De vorm, inhoud en duur van de toetsing, of de wijze en tijdstip van inleveren worden minstens een week vooraf duidelijk gemaakt.
- De toetsen zijn van voldoende kwaliteit om het beheersingsniveau van de leerling aan te tonen.
- We toetsen alleen om een beeld te krijgen van de leerling. De specifieke afspraken hierover zijn opgenomen in 'Afspraken en procedure toetsing'.
- We maken gebruik van summatieve toetsen en formatieve metingen. . De mate en verhouding hiertussen is gebaseerd op specifieke maar gezamenlijke afspraken binnen de afdelingen en secties.
- Tijdens de lessen of via het huiswerk organiseren we geregeld momenten om leerlingen tussentijds inzicht te geven in hun huidige mate van beheersing van kennis en vaardigheden richting het afsluitende toetsmoment.
- De te toetsen stof of vaardigheden is in ieder geval een week voor het toetsmoment afgerond om leerlingen voldoende tijd te geven dit gespreid te herhalen.
- Om te zorgen dat leerlingen voldoende tijd hebben om stof op een effectieve manier te herhalen, worden toetsen minimaal 5 schooldagen voorafgaand aan het toetsmoment of de deadline meegedeeld in de les en genoteerd in Magister. Hierbij wordt duidelijk aangegeven om welke lesstof het gaat en welke aanvullende materialen eventueel meegenomen moeten worden. De vorm van de toetsing is in Magister aangegeven en wanneer het een schoolexamen betreft, wordt dit ook als zodanig genoteerd (tentamen).
- De beoordeling en normering zijn vooraf in een gezamenlijk overleg in de sectie vastgesteld. Hier kan van worden afgeweken wanneer de betrokken docenten in gezamenlijk overleg hiertoe besluiten op basis van de validiteit, betrouwbaarheid of bruikbaarheid van de toets of wanneer de toets niet in de bedoelde omstandigheden is afgenomen of voorbereid. Het achteraf aanpassen van de normering is dan een van de mogelijkheden. Het belang van de groep leerlingen weegt hierin mee. Dit geldt voor alle vormen van toetsen.

- We passen toetsmomenten of vormen aan wanneer individuele leerlingen, om redenen die aantoonbaar buiten hun eigen invloedssfeer liggen, niet kunnen deelnemen aan reguliere deelname. Dit gaat altijd in overleg met de coördinator leerlingzaken en de toets-/examencoördinator en indien van toepassing de examencommissie. We doen dat binnen de grenzen van eventuele wettelijke kaders en het Examenreglement en de brochure 'Kandidaten met een ondersteuningsbehoefte'.
- Omdat we toetsen om zelfstandige beheersing aan te tonen en determinerende, selecterende en certificerende beslissingen te kunnen nemen, is het gebruik van (generatieve) AI, digitale programma's en bronnen of andere technologie tijdens toetsmomenten niet toegestaan. De enige uitzondering hierop is als het gebruik ervan onderdeel is van de inhoud of vorm van de toets en/of de docent het gebruik expliciet toestaat.

Dakpanklassen
Op het Oosterlicht College werken we met dakpanklassen in het eerste en tweede leerjaar. Dat betekent een tweejarige brugperiode om leerlingen langer te kunnen volgen teneinde een goed vervolgadvies te kunnen geven, kansengelijkheid te bevorderen en veiligheid voor leerlingen te creëren. Er wordt gebruik gemaakt van dubbele becijfering om te analyseren welk niveau vanaf klas 3 bij de leerling past. In principe stromen leerlingen door van leerjaar 1 naar leerjaar 2. Na het tweede rapport in leerjaar 2 wordt het advies voor de vervolgroute gedeeld met leerlingen en ouders.

PTO
Secties stellen elk jaar een passend programma van toetsing onderbouw (PTO) op voor hun vak voor elk leerjaar. Dit PTO sluit aan bij het vakwerkplan van de sectie en past binnen de doorlopende leerlijn richting de kerndoelen voor het vak voor het betreffende niveau. In het PTO is opgenomen welke formele toetsmomenten, die meegenomen worden in determinerende en selecterende beslissingen, er gedurende het leerjaar zijn en in welke periode deze worden afgenomen. Verder bevat het PTO in ieder geval informatie over:

- het onderwerp van de toets;
- de vorm van de toets;
- de duur van de toets (indien van toepassing);
- de weging van de toets (indien van toepassing);
- eventuele toegestane hulpmiddelen.

Tussentijdse wijzigingen in het PTO kunnen alleen na overleg met de sectie en verantwoordelijke afdelingsleider worden aangebracht en alleen op basis van onvoorziene omstandigheden of overmacht. De wijziging heeft in principe betrekking op het hele leerjaar. Wanneer er vanwege specifieke omstandigheden vrijstellingen moeten worden verleend voor een individuele leerling of specifieke lesgroep, beslist de afdelingsleider hierover in overleg met de sectie en de coördinator leerlingzaken.
Leerlingen, ouders en mentor worden schriftelijke geïnformeerd als er, lopende het schooljaar, wijzigingen moeten worden aangebracht.

PTA
Het Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA) is de invulling per vak van het schoolexamen en is gebaseerd op de eindtermen van het betreffende vak. Het PTA-boekje, waarin alle schoolexamens en andere toetsen die meetellen voor de overgang in de bovenbouw zijn opgenomen, wordt voor 1 oktober van het lopende schooljaar gepubliceerd. Ook de jaarkalender rondom schoolexamens is hierin opgenomen. Leerlingen en mentor worden schriftelijke geïnformeerd als er, lopende het schooljaar, wijzigingen in (moeten) worden aangebracht. Wanneer het een wijziging betreft van een schoolexamen, moet dit door de medezeggenschapsraad worden goedgekeurd en gemeld bij de inspectie.

In het PTA-boekje staat van alle toetsen:

- periode van afname;
- onderwerp en/of domeinen ;
- toetsvorm;
- toetsduur;
- of de toets naast de overgang ook meetelt voor het schoolexamen;
- weging van het cijfer;
- herkansbaarheid (alleen bij schoolexamens);
- toegestane hulpmiddelen.

De regeling rondom het PTA wordt vastgesteld in het Examenreglement.

Examenreglement
In het Examenreglement staan de wettelijke bepalingen en schoolspecifieke regels over de organisatie van het (school)examen. Het Examenreglement wordt voor 1 oktober gepubliceerd. In het reglement staan onder andere de voorwaarden beschreven over de afname van en het toezicht bij (school)examens. Het bevat verder informatie over wel en niet-toegestane hulpmiddelen, aanwezigheid en onregelmatigheden. Het beschrijft wie welke verantwoordelijkheden heeft in het (school)examenproces en de organisatie ervan.

Toetsvormen
We kiezen een toetsvorm die passend is bij het aantonen van de zelfstandige beheersing van de leerdoelen. Voor een lijst met toetsvormen zie ‘Afspraken en Procedure Toetsing’.

Toetskwaliteit
Om vast te stellen of een toets kwalitatief goed is, onderscheiden we vier kwaliteitscriteria;

1. valide
2. betrouwbaar
3. uitvoerbaar
4. transparant.

De kwaliteitscriteria voor toetsing en examinering leiden tot goede determinatie, selectie of certificering van onze leerlingen en daarmee tot beslissingen over een passende (vervolg)leerroute.

Toetskwaliteit is onderdeel van de gesprekken in het kader van kwaliteitszorg tussen schoolleiding en sectievoorzitters. De examencommissie borgt, evalueert en doet verslaglegging ten aanzien van de toetskwaliteit van de schoolexamens.

Toetskwantiteit
We zijn ons bewust van het feit dat jongeren regelmatig prestatiedruk ervaren en dat dit een weerslag kan hebben op hun welbevinden en ontwikkeling. Vanuit de visie het leren te willen bevorderen zodat leerlingen optimaal kunnen presteren maken we daarom afspraken over de kwantiteit van toetsing. Om het leren en presteren in verhouding te laten zijn in de hele school koppelen we het aantal toetsen direct aan het aantal lesuren. De uitwerking hiervan is terug te vinden in het subdocument ‘Afspraken en Procedure Toetsing’.

Puntsgewijs
In Puntsgewijs staan de overgangsnormen voor de verschillende leerjaren en niveaus van het Oosterlicht College beschreven. Puntsgewijs wordt net als het Examenreglement, de PTO’s en PTA’s voor 1 oktober van het lopende schooljaar gepubliceerd.